Спецвыпуск стартап-цэнтра БДУ

Газета Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта www.gazeta.bsu.by

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ «Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

17 лютага 2014 года, № 2 (2105)

BSUp start

Урачыстае адкрыццё цэнтра інавацыйных ідэй і праектаў Startup адбылося ў БДУ 19 снежня. На гэтым мерапрыемстве галоўныя арганізатары распавялі, чым новы цэнтр можа дапамагчы студэнтам вядучай ВНУ краіны.

Фота Генадзя КРАСКОЎСКАГА

БДУ далучыўся да міжнароднага праекта SUCSID праграмы Еўрапейскага саюза TEMPUS, у які ўжо ўваходзяць універсітэты з Францыі, Швецыі, Партугаліі, Малдовы, Украіны

АД ІДЭІ ДА РЭАЛІЗАЦЫІ

Як падкрэсліў *першы прарэктар БДУ* ***Міхаіл Жураўкоў,*** цэнтры падтрымкі стартапаў ёсць у шматлікіх універсітэтах свету, і яны даказалі сваю эфектыўнасць у дапамозе выраду інавацыйных ідэй на рынкі. Менавіта таму БДУ вырашыў далучыцца да міжнароднага праекта SUCSID праграмы Еўрапейскага саюза TEMPUS, у які ўжо ўваходзяць універсітэты з Францыі, Швецыі, Партугаліі, Малдовы, Украіны.

Па словах Міхаіла Жураўкова, у найбліжэйшы час БДУ таксама пачне адмысловы праект для стартаперaў сумесна з Паркам высокіх тэхналогій. Яго ўдзельнікі змогуць прайсці стажыроўку ў Крэмніевай даліне або іншых месцах, дзе можна запазычыць карысны замежны досвед і абзавесціся не менш карыснымі кантактамі.

Ядром новага праекта павінен стаць IT House – падраздзяленне БДУ, якое ўжо актыўна працуе са стартапамі. Яго *дырэктар* ***Аляксандр Мялешчанка*** на цырымоніі адкрыцця цэнтра Startup распавёў прысутным у зале студэнтам пра матывацыйныя прыклады паспяховых беларускіх кампаній, якія таксама пачыналіся як студэнцкія стартапы: EPAM Systems, Vizor Interactive, Wargaming… Праўда, новым пакаленням стартаперaў ён параіў зрабіць упор не на софт і гульні, а на біямедыцынскія тэхналогіі, «жалеза» і «стык IT і медыцыны».

Каардынатар цэнтра інавацыйных ідэй і праектаў Startup ***Наталля Раманава*** паведаміла, што зарэгістравацца ў стартап-цэнтры можна будзе проста на сайце Белдзяржуніверсітэта, там жа з дапамогай адмысловай формы можна будзе прапаноўваць цэнтру свае ідэі і праекты. Дзейнасць цэнтра будзе засяроджаная ў асноўным на правядзенні трэнінгаў і курсаў для інавацыйных прадпрымальнікаў. На сёння такіх курсаў ужо прапаноўваецца пяць: асновы прадпрымальніцтва, абарона інтэлектуальнай уласнасці, інавацыйны менеджмент, лідарства і бізнес-планаванне.

Адным з важных кірункаў функцыянавання цэнтра з'яўляецца таксама кансультацыйная дзейнасць. Тут можна будзе атрымаць прафесійныя рэкамендацыі па пытаннях абароны правоў інтэлектуальнай уласнасці, складанні бізнес-плана і прапаноў для патэнцыйных інвестараў, а таксама падрыхтоўцы дакументаў для ўдзелу ў конкурсах, выставах і іншых бізнес-мерапрыемствах.

Дзейнасць цэнтра будзе накіраваная на інфармацыйна-метадычнае забеспячэнне інавацыйных моладзевых ідэй і праектаў, развіццё прадпрымальніцкай эфектыўнасці і матываванасці студэнтаў, стварэнне ўмоў для міждысцыплінарных сувязяў паміж БДУ і інвестыцыйнымі арганізацыямі і кампаніямі. У прыватнасці, працоўныя праграмы і планы стартап-цэнтра пабудаваныя з улікам развіцця інавацыйнага патэнцыялу навучэнцаў БДУ, выяўлення магчымых перспектыўных ідэй і далейшага іх укаранення ў вытворчасць.

Нягледзячы на тое, што цэнтр Startup нацэлены ў першую чаргу на падтрымку распрацовак маладых навукоўцаў і студэнтаў, якія займаюцца ўласнымі распрацоўкамі, прыняць удзел у яго працы змогуць усе студэнты БДУ.

ФАКТЫ

Крыніцы інтэрнэту адзначаюць, што ўпершыню тэрмін «стартап» з'явіўся ў ЗША ў 1939 г. У той час паблізу Сан-Францыска, у даліне Санта-Клары (Каліфорнія), сканцэнтраваліся амаль усе прадпрыемствы і фірмы, якія займаюцца распрацоўкамі ў сферы высокіх тэхналогій. Студэнты Стэнфардскага ўніверсітэта Дэвід Пакард і Уільям Х'юлет, стваралі тут свой невялікі праект, назвалі гэтую справу стартапам (ад англ. start-up – стартаваць, запускаць). Як вядома, стартап гэтых студэнтаў перарос у паспяховую кампанію Hewlett-Packard. Іншыя класічныя прыклады паспяховых стартапаў – гэта сучасныя кампаніі з сусветнымі імёнамі: заснавальнікі Microsoft Біл Гейтс і Пол Ален, заснавальнікі Apple Computer inc. Стыў Джобс і Стыў Возняк і заснавальнікі Google Лары Пэйдж і Сяргей Брын. Недзе з канца «нулявых» стартапаўскі рух пачаў паступова ахопліваць і тэрыторыю СНД.

Ідэя стварэння беларускага аналага «Крэмніевай даліны» пачала абмяркоўвацца ў 2004 г. Дэкрэт № 12 «Аб Парку высокіх тэхналогій» быў падпісаны Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь 22 верасня 2005 г. **Парк высокіх тэхналогій (ПВТ)** – асаблівая эканамічная зона са спецыяльным падаткова-прававым рэжымам у Рэспубліцы Беларусь са спрыяльнымі ўмовамі для распрацоўкі праграмнага забеспячэння, інфармацыйна-камунікацыйных тэхналогій, накіраваных на павышэнне канкурэнтаздольнасці нацыянальнай гаспадаркі. Беларускія спецыялісты ўдзельнічаюць у IT-праектах любога ўзроўню, пачынаючы з сістэмнага аналізу, кансалтынгу, падбору апаратных сродкаў і заканчваючы канструяваннем і распрацоўкай складаных сістэм.

Парк высокіх тэхналогій пачаў дзейнасць у чэрвені 2006 года.

Са студзеня 2011 г. адкрыты адукацыйны цэнтр ПВТ.

У верасні 2011 г. пачалося будаўніцтва першых дамоў для рэзідэнтаў.

У верасні 2012 г. ПВТ зарабіў свой першы мільярд долараў.

Сёння ПВТ – адзін з вядучых інавацыйных IT-кластараў у Цэнтральнай і Усходняй Еўропе. У яго складзе на 1 лістапада 2013 г. – 134 кампаніі-рэзідэнты, агульная колькасць супрацоўнікаў большая за 16 тыс. чалавек.

Паводле даных СМІ, па экспарце камп'ютарных паслуг на аднаго жыхара Беларусь у два разы пераўзыходзіць Расію, у 2,5 раза – Украіну. Прычым гэты разрыў з кожным годам павялічваецца. Беларусь стала сапраўдным «рухавіком» развіцця інфармацыйных тэхналогій у рэгіёне. Больш за палову кампаній беларускага IT-сектара – альбо сумесныя кампаніі, альбо з замежным капіталам.

Жанна ВАСАНСКАЯ

СТАРТАП – ПРАЕКТ ПРЫБЫТКОВЫ

Напярэдадні новага года ў БДУ быў створаны цэнтр інавацыйных ідэй і праектаў Startup, аналагі якога існуюць у перадавых універсітэтах свету. Мы пагутарылі з яго куратарам першым прарэктарам БДУ прафесарам **Міхаілам ЖУРАЎКОВЫМ** пра спадзевы абудзіць студэнцкую ініцыятыву і карысць гэтага праекта для БДУ ў цэлым.

– Міхаіл Анатольевіч, як БДУ ўдалося ўключыцца ў праект SUCSID праграмы Еўрапейскага саюза TEMPUS?

– Год таму мы з начальнікам упраўлення міжнародных сувязяў пабывалі з візітам у Францыі ва ўніверсітэце Манпелье, дзе прайшоў сход па дадзеным праекце кіраўнікоў універсітэтаў і прадстаўнікоў фінансавых еўрапейскіх арганізацый. Мы прадставілі БДУ і нашы патэнцыйныя магчымасці, важна было даказаць, што такі цэнтр сапраўды будзе ў нас працаваць. У выніку еўрапейскія калегі ацанілі нашы высілкі па развіцці інавацыйнай дзейнасці і БДУ быў прыняты ў гэты праект ад Беларусі нароўні з БНТУ.

Дарэчы, гэты міжнародны праект спрыяе якраз адкрыццю стартап-цэнтраў у СНД для таго, каб у адпаведных краінах студэнты больш актыўна займаліся інавацыйнай працай і навучаннем праектам малых формаў, якія цяжка рэалізаваць у межах вялікіх прадпрыемстваў.

Калі прааналізаваць развіццё ў 70-я гг. фірмаў, звязаных з вылічальнай тэхнікай, персанальнымі камп'ютарамі, то амаль усе вядомыя на сёння сусветныя брэнды паўсталі са стартапаў маладых ініцыятыўных груп, тыя ж Apple, Microsoft. Шматлікія прадпрыемствы з беларускага ПВТ таксама выраслі з крэатыўнага асяроддзя. Аднак сусветны досвед паказвае, што маладым, як правіла, мала мець ідэю, неабходна ведаць, як гэтую ідэю раскруціць, то бок трэба быць добрымі арганізатарамі. Мы жадаем, каб наш стартап-цэнтр быў такім акумуляцыйным ядром, якое б дапамагло маладым людзям у здабыцці ведаў, як стварыць сваё прадпрыемства, як укараніць сваю ідэю, як яе абараніць і як данесці да тых людзей, што маюць фінансы і гатовыя іх укласці ў вытворчасць. Гэта значыць ім трэба даказаць, што ідэя прыбытковая.

Напрыклад, на нашым эканамічным факультэце працуе СНДЛ, мэтай якой з'яўляецца арганізацыя лекцый, дзе распавядаюць студэнтам, як пачаць сваю справу ў галіне прамысловасці, IT, інтэлектуальнай уласнасці якраз у рэчышчы стартапа. Падобных структур у нас некалькі – IT House, Школа менеджменту і прадпрымальніцтва для моладзі. Мы жадаем іх аб'яднаць і стварыць магутнае ядро, якое дапамагло б нашай моладзі навучыцца ствараць высокаінтэлектуальныя прадпрыемствы і проста прадаваць свае ідэі.

– Грунтоўнасць праекта падкупляе, ёсць фонд і стажыроўкі для персаналу. Што яшчэ прадугледжваецца?

– Стажыроўкі працягваюцца і будуць здзяйсняцца кожны месяц у краінах, якія ўдзельнічаюць у праекце. У сваю чаргу, мы будзем рэгулярна арганізоўваць стажыроўкі на базе нашага ўніверсітэта. І, натуральна, будзем даваць кансультацыі для зацікаўленых студэнтаў і супрацоўнікаў.

Адзначу, што стажыроўкі прызначаныя галоўным чынам для выкладчыкаў нашага ўніверсітэта, якія будуць праводзіць трэнінгі і вучобу са студэнтамі. На сёння для нас самае галоўнае – прафесійна падрыхтаваць людзей. У рамках праекта ў прынцыпе прадугледжаныя і азнаямленчыя паездкі для студэнтаў, каб яны ўбачылі, як працуюць такія цэнтры ў іншых краінах.

– Як Вы ацэньваеце патэнцыял нашых студэнтаў? Яны наогул цікавяцца такімі рэчамі і гатовыя прапаноўваць ідэі?

– Ініцыятыўных, у якіх ёсць цікавыя ідэі, даволі шмат. Але тут ёсць тонкі момант. Як сапраўдную ідэю адрозніць ад, скажам так, непрафесійнай прапановы? Мы будзем шукаць экспертаў у адпаведнай галіне ў нас, у іншай ВНУ, або нейкім прадпрыемстве, каб яны далі ацэнку. У рэчышчы стартапаўскага руху мы правядзём 21–23 лютага разам з ПВТ пілотны конкурс для школьнікаў. Аўтарам пяці найлепшых праектаў у якасці заахвочвання дырэкцыя ПВТ абяцае зладзіць экскурсію ў Крэмніевую даліну ў ЗША, паказаць, як арганізаваная праца такіх прадпрыемстваў у Амерыцы. Дадзены конкурс добра ўпісваецца ў ідэалогію стартап-цэнтра. Сваю ідэю трэба прадставіць і ўвасобіць у рэальны прадукт, гэта значыць альбо напісаць праграму, альбо зрабіць выраб, прэзентацыю змадэляванага працэсу. Тут поле дзейнасці не абмежавана. Мы вырашылі звязаць конкурс з уступнай кампаніяй, каб выявіць таленавітых школьнікаў і прыцягнуць іх да вучобы ў нашым універсітэце. Адначасова мы будзем стымуляваць і нашых студэнтаў.

– Праект разлічаны на тры гады, а калі, на Ваш погляд, можна чакаць першых вынікаў?

– У прынцыпе, усё залежыць ад ініцыятывы саміх студэнтаў. Я думаю, што добрыя вынікі з'явяцца ўжо да канца гэтага года хоць бы таму, што той жа IT House актыўна працуе і праводзіць шмат цікавых мерапрыемстваў. Ёсць праекты, якія перададзеныя прадпрыемствам ПВТ для рэалізацыі ў сферы інфармацыйных тэхналогій. Трэба сказаць, што для прадпрыемстваў таксама вельмі важна знайсці для сябе цікавы праект, які можна было б раскруціць і здабыць эканамічны прыбытак.

– А вось у якой, на Ваш погляд, сферы, акрамя IT, можа быць патэнцыйная запатрабаванасць свежых ідэй?

– Перш за ўсё гэта малы бізнес. Любы бізнесмен, які зарабіў пачатковы капітал і мае жаданне пашыраць сваю справу. Гэта могуць быць і самавітыя прадпрыемствы дзяржаўнай формы ўласнасці, якія шукаюць новыя падыходы... Напрыклад, раней прадпрыемствы складалі свой задачнік, дзе публікавалі розныя праблемы, важныя для іх. Гэты задачнік – адна з крыніц распрацоўкі цікавых ідэй. На нашых вялікіх прадпрыемствах (МАЗ, БелАЗ, МТЗ, велазавод) таксама ёсць маса нявырашаных праблем, якія, на першы погляд, падаюцца дробнымі, напрыклад, як завастрыць пяро. А ў моладзі якраз крэатыўнае мысленне, яны могуць прапанаваць абсалютна нестандартнае рашэнне.

Прывяду прыклад з часу, калі такога стартапаўскага руху яшчэ не было. Неяк на мехмаце мой аспірант з Іарданіі, дзе ёсць Мёртвае мора, сказаў, што для мясцовых дамоў адпачынку вялікай праблемай з'яўляецца адсутнасць прыстасавання, якое б дазваляла людзям перасоўвацца на паверхні мора. Як вядома, там высокая шчыльнасць вады, і немагчыма ні грэбці, ні рухацца. Калі будзеш тузацца, то можаш перавярнуцца. Я прапанаваў студэнтам паспрабаваць знайсці рашэнне ў рамках курсавых прац. Адзін з іх распрацаваў цікавую канструкцыю, цалкам наватарскую. Гэта і не водны ровар і не катар, а вельмі простая прылада, якая складаецца ў сумачку. Яго можна было лёгка сабраць і, спакойна круцячы лопасці, перасоўвацца па гэтым моры. Той аспірант з'ехаў на радзіму і арганізаваў малое прадпрыемства, якое, наколькі ведаю, вырабіла некалькі партый гэтых сродкаў перамяшчэння. Чым не стартапаўскі праект?

Мы жадаем зрабіць некалькі сумесных сустрэч з прадпрыемствамі і малым бізнесам. Але для гэтага трэба падрыхтавацца, стварыць пэўны банк ідэй, каб ім прадэманстраваць і прыцягнуць іх увагу.

– Цікава паглядзець, наколькі нашы студэнты скарыстаюцца гэтай шыкоўнай бясплатнай магчымасцю для самасцвярджэння. Але ж і цэнтр не будзе стаяць на месцы, як Вы бачыце яго ў далёкай перспектыве?

– Упэўнены, што гэта будзе вельмі цікава для студэнтаў. Яны ж паказваюць у апытаннях, што ва ўніверсітэце недастаткова ўвагі надаецца практычным навыкам. Ім даюць шырокія веды, навучаюць навуковым даследаванням, а вось як ім рэалізаваць усё гэта ў вытворчай сферы? Тры гады – цэлы цыкл, і за гэты час старанныя і мэтанакіраваныя студэнты ўсяму могуць навучыцца. Але на гэтым праект не скончыцца, і мы спадзяёмся, што стартап-цэнтр пяройдзе на самаакупнасць і стане зарабляць грошы менавіта на продажы ідэй. Гэта самы ідэальны варыянт. Мы хочам да гэтай справы падлучыць цэнтр кампетэнцый, які будзе займацца якраз падборам для працадаўцаў пэўнага калектыву. Не асобнага спецыяліста, а цэлай групы спецыялістаў для рэалізацыі праекта. Вось ідэя, вось каманда, якая гэтую ідэю гатовая рэалізаваць – набывайце яе. Прабраз стартапа ў пэўнай ступені – гэта нашы студэнцкія лабараторыі – СНДЛ. Непасрэдна праз стартап-цэнтр СНДЛ са сваімі ідэямі і распрацоўкамі могуць складаць дамовы з прадпрыемствамі для выканання прац або прадаць свой патэнт.

– Дзякуй Вам, Міхаіл Анатольевіч, за размову і поспехаў у пачынанні.

Гутарыў
Сяргей ШАФАЛОВІЧ

КАМП'ЮТАРНЫЯ ГУЛЬНІ ПА-ЗА КРЫЗІСАМ

Аляксандр МЯЛЕШЧАНКА да таго, як стварыў IT House БДУ, быў заснавальнікам двух бізнес-інкубатараў. Ён аўтар навучальнага курса «Асновы тэхналагічнага прадпрымальніцтва ў IT», адукацыйных трэнінгаў і праграм.

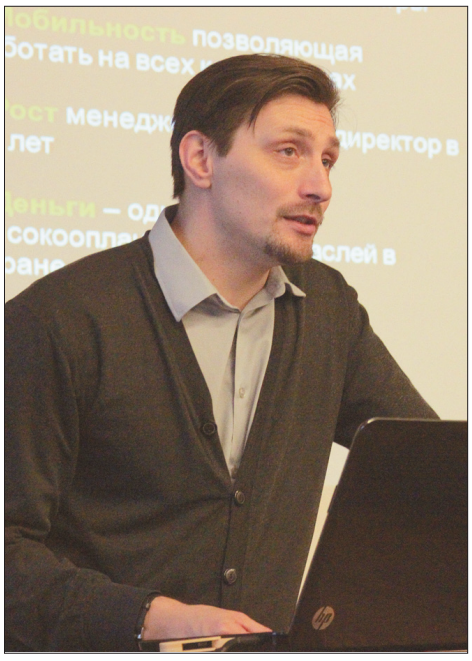

Мерапрыемствы ў IT House праходзяць кожны тыдзень і збіраюць каля 100 чалавек. Характэрна, што ўвесь комплекс адукацыйных паслуг, якія аказвае цэнтр у БДУ, бясплатны. Аляксандр Аляксандравіч падзяліўся з намі новымі здабыткамі:

– Адкрыццё ў БДУ цэнтра Startup пацвярджае той факт, што кіраўніцтва нашага ўніверсітэта апошнім часам звяртае больш увагі на дзейнасць стартапаў, што робіць інавацыйную структуру нашай краіны толькі мацнейшай.

Адным з галоўных кірункаў дзейнасці IT House, які я ўзначальваю, з'яўляецца распрацоўка камп'ютарных гульняў. У цэнтры створана нават адпаведная лабараторыя. Пачаткоўцам дапамагаюць будаваць канцэпт, графіку і механіку гульні. Сёння распрацоўка камп'ютарных гульняў з'яўляецца крызісаўстойлівым рынкам, а стварэнне гульняў ператварылася ў індустрыю, дзе спецыялісты займаюцца складанымі вылічэннямі.

7 снежня 2013 года IT House арганізаваў першую буйную канферэнцыю распрацоўшчыкаў гульняў у Беларусі GDS Conference, на якой паралельна з дакладамі працавала інтэрактыўная гульнявая зона з тэматычнымі конкурсамі, прысвечанымі свету камп'ютарных гульняў. Лекцыі і майстар-класы канферэнцыі пралілі святло на ўнутраную «кухню» гейм-індустрыі. Тыя, хто чакаў фінансавую падтрымку або выдаўца для сваёй гульні, змог завязаць карысныя знаёмствы.

У цэнтры створана пляцоўка для ўзаемадзеяння маладых людзей, якія цікавяцца камп'ютарамі, праграмаваннем, дызайнам, матэматыкай, інфармацыйнай бяспекай, робатабудаваннем, творчасцю, звязанай з IT. Такіх вельмі шмат на ФПМІ і мехмаце. Але сюды па дапамогу можа звяртацца студэнт любога факультэта і нават універсітэта. Кожны, хто мае цікавую ідэю і хоча яе рэалізаваць, атрымае ў IT House патрэбныя парады і кансультацыю.

Вопытныя кансультанты IT House дапамагаюць маладым людзям, якія хочуць адкрыць уласную справу ў галіне IT, распрацаваць бізнес-мадэль, сфарміраваць каманду, выбраць правільную стратэгію выхаду на рынак. Для гэтага цэнтр мае пэўныя сродкі: камп'ютарную лабараторыю, аснашчаную найноўшай тэхнікай, бібліятэку з літаратурай па IT, менеджменце і маркетынгу, бізнесе і прадпрымальніцтве. Але галоўным яго рэсурсам з'яўляюцца спецыялісты, якія могуць правесці прафесійную тэхнічную і юрыдычную экспертызу прадпрымальніцкага бізнесу. У многім цэнтру дапамагае кафедра тэхналогій праграмавання ФПМІ БДУ. Да ўсяго IT House мае добрыя стасункі з шэрагам беларускіх і замежных бізнес-анёлаў, венчурных кампаній і інвестыцыйных фондаў.

На нацыянальным конкурсе Belarus Startup–2013, які тры гады таму назад пачаў праводзіцца па ініцыятыве IT House, выйграў праект Orderino, які дазваляе кампаніям перанесці працу з заказамі і заяўкамі ў інтэрнэт. Праект пачаў актыўна расці на беларускім рынку і атрымаў прапанову венчурнай кампаніі прайсці акселерацыю ў Маскве.

Ганна ЛАГУН

НАВУЧЫЦЬ ДУМАЦЬ

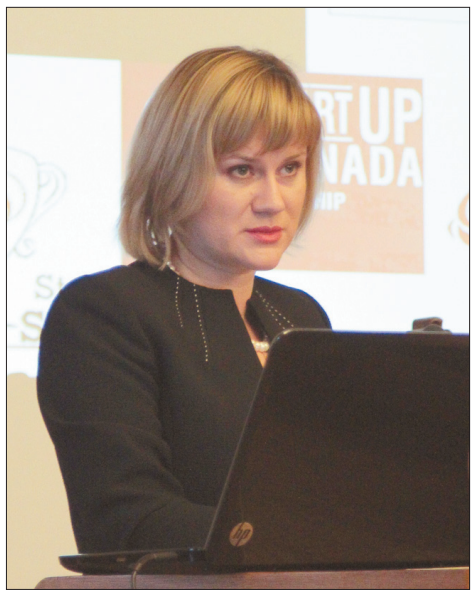

Наталля РАМАНАВА, каардынатар стартап-цэнтра БДУ, начальнік аддзела моладзевых праграм і праектаў УВРМ:

– БДУ, з'яўляючыся флагманам айчыннай навукі, паслядоўна развівае навукова-даследчую працу студэнтаў. Сёння 38 СНДЛ працуюць у розных навуковых кірунках ад матэматычнага і камп'ютарнага мадэлявання разнастайных працэсаў у прыродзе і тэхніцы да даследавання актуальных пытанняў літаратурна-мастацкай крытыкі. Актыўнасць нашых студэнтаў выяўляецца не толькі ў рэалізацыі навуковых праектаў, але і ў праектнай дзейнасці ў моладзевай сферы. Так, удзельнікі конкурсу «Найлепшы моладзевы праект» кожны год здзіўляюць сваёй крэатыўнасцю. Студэнцкія праекты цалкам разнапланавыя, кожны з іх не падобны адзін да аднаго: гэта, напрыклад, і добраахвотніцкі праект «Дзецям Свету», фэст «Наўруз-байрам», літаратурны конкурс «Брамамар-юні», «Факультатыў узаемадапамогі ФРФКТ БДУ» і шматлікія іншыя.

Наяўнасць у БДУ трывалай навуковай базы і бязмежнага творчага патэнцыялу студэнтаў, выкладчыкаў і маладых навукоўцаў прывяла да цалкам натуральнага стварэння цэнтра Startup інавацыйных ідэй і праектаў для фарміравання гатоўнасці генераваць новыя ідэі, ствараць і ўкараняць інавацыйныя распрацоўкі ў вытворчасць і сацыяльную сферу. Кожны нармальны чалавек матываваны каштоўнасцямі паспяховага жыцця і імкнецца да таго, каб удасканальвацца. Сёння стварэнне моцнага падмурка паспяховага бізнесу наўпрост звязана з уменнем крэатыўна думаць і развіваць, увасабляць у жыццё свае здольнасці, свой патэнцыял. Навучальныя курсы цэнтра, трэнінгі, майстар-класы, семінары, практыкумы будуць накіраваныя на развіццё і павышэнне асабістай прадпрымальніцкай актыўнасці і матываванасці студэнтаў для забеспячэння росту бізнес-актыўнасці ў нашай краіне.

Томас Алва Эдысан аднойчы адзначыў: «Найважнейшая задача цывілізацыі – навучыць чалавека думаць», рэзідэнты стартап-цэнтра пасля навучання будуць думаць пазітыўна і прадуктыўна, ствараць і дзейнічаць у нагу з актуальнымі тэндэнцыямі сучаснага свету!

ПРАЕКТ АД «А» ДА «Я»

Аляксандр РЫТАЎ, начальнік аддзела міжнародных праграм і праектаў упраўлення міжнародных сувязяў БДУ:

– Праект «Міжуніверсітэцкія стартап-цэнтры па развіцці і прасоўванні інавацый студэнтаў» рэалізуецца кансорцыумам партнёраў з краін ЕС і СНД у складзе 16 ВНУ, 3 міністэрстваў, 1 асацыяцыі і 2 бізнес-кампаній. Разлічаны ён на тры гады. Праект рэалізуецца ў рамках праграм Еўрапейскага саюза «Тэмпус». З боку Беларусі ў праекце прымаюць удзел наш універсітэт, Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт і Міністэрства адукацыі. Мэтай праекта з'яўляецца павышэнне якасці навучання ў галіне развіцця прадпрымальніцтва і крэатыўнасці студэнтаў на аснове практычнай рэалізацыі інавацыйных ідэй і праектаў. Адзначу, навучанне будзе праходзіць на базе стартап-цэнтраў, якія ствараюцца. У нашых планах: стварэнне рэгіянальных стартап-цэнтраў у краінах-партнёрах; распрацоўка навучальна-метадычнага забеспячэння стартап-цэнтраў; стварэнне электронных рэсурсаў для эфектыўнага функцыянавання стартап-цэнтраў і навучання студэнтаў; правядзенне трэнінгаў для выкладчыкаў курсаў па распрацоўцы і прасоўванні інавацый; стварэнне інтэрнэт-платформы, якая аб'яднае працу стартап-цэнтраў у ВНУ краін-партнёраў; арганізацыя прэзентацый і семінараў з прыцягненнем прадстаўнікоў бізнес-супольнасці; стварэнне міжнароднай аналітычнай сеткі стартап-цэнтраў ВНУ-ўдзельніц праекта, а таксама фарміраванне базы даных інавацыйных ідэй і праектаў, даступных прадстаўнікам бізнес-супольнасці.

Як вядома, стабільныя кампаніі паспяхова выкарыстоўваюць ужо наяўныя прадукты, а стартапы, дзякуючы сваёй мабільнасці ў плане прыдумак і ўвасаблення новых крэатыўных ідэй, могуць скласці ім канкурэнцыю. Стартапамі характарызуюць амаль усе інтэрнэт-праекты і сайты, якія маюць хоць бы троху функцыянальныя адрозненні, напрыклад, сацыяльныя сеткі Facebook, «Укантакце», «Аднакласнікі». Аднак, калі грунтавацца на класічным паняцці стартапа, дзе асноўнымі характэрнымі рысамі з'яўляюцца наяўнасць арыгінальнай ідэі і вольная, нікім не занятая, ніша на спажывецкім рынку, то, бадай, Facebook можа лічыцца такім. Большасць з нас памылкова лічаць стартапам вынік тэарэтычнай распрацоўкі бізнес-плана або, у найлепшым выпадку, давядзенне такога да «сырога прадукту». І ўсё ж, я думаю, лагічней вызначаць стартап як дасканала распрацаваны праект ад «а» да «я», ад гіпотэзы да практычнага ўвасаблення ідэі.

Галоўным штуршком для стварэння новай справы служыць арыгінальная наватарская ідэя. Ва ўсім свеце свежыя і незвычайныя ідэі каштуюць дорага.

УЛАСНАЯ СПРАВА

Адным з ключавых праектаў, якія ажыццяўляе Цэнтр сістэмных даследаванняў праблем моладзі эканамічнага факультэта БДУ, якім кіруе **Любоў ШУМСКАЯ,** з'яўляецца падрыхтоўка моладзі да прадпрымальніцтва.

– За апошнія гады ў БДУ назапашаны вялікі вопыт арганізацыі дзелавой адукацыі. У нашым цэнтры з 2006 г. рэалізуюцца праграмы дадатковага навучання па асновах менеджменту і прадпрымальніцтва. Пэўны досвед у гэтым маюць ДІКСТ, ІБМТ і інш. Новы стартап-цэнтр здольны аб'яднаць усе гэтыя структуры і стварыць перадумовы для надання БДУ статусу «прадпрымальнага ўніверсітэта», якім ён увогуле і з'яўляецца.

Дарэчы, першы рэспубліканскі стартап-уікэнд, на які былі запрошаны інвестары з Расіі і заходніх краін, якраз і быў арганізаваны ў 2009 г. на базе нашага ЦСДПМ. Навучанне вядзецца ў «Школе менеджменту і прадпрымальніцтва для моладзі. Уласная справа». Выніковая абарона праектаў па сутнасці з'яўляецца стартапам з уласцівымі для яго асаблівасцямі: прэзентацыяй, журы, бізнесменамі, якія могуць выступіць у ролі патэнцыйных інвестараў, і інш.

Зразумела, каб малады чалавек выступіў з праектам уласнай справы, ён павінен быць добра падрыхтаваны. Стартап – гэта і ёсць старт ідэі. І, каб ён стаў удалым, патрэбныя дасканалыя веды па эканоміцы, праве, псіхалогіі, менеджменце, якія дапамогуць пралічыць эканамічную эфектыўнасць і прыбытак. Бо пераканаць інвестара ўкласці свае сродкі ў новы бізнес даволі складана. Нам прыйшлося прыкласці шмат намаганняў, каб сабраць выкладчыкаў, здольных не толькі па-майстэрску праводзіць заняткі, але і выступаць у ролі кансультантаў пры падрыхтоўцы праектаў. Нам вельмі пашанцавала, што ў 2007 г. да нас прыйшоў Канстанцін Жураўскі, адзін з арганізатараў стартап-уікэнда ў краіне. Сёння ён з'яўляецца сузаснавальнікам кампаніі «Ігрыка» і працягвае праводзіць у нашай школе дзелавыя гульні.

Дзякуючы актыўным формам заняткаў, маладыя людзі маюць магчымасць штучна стварыць для сябе ўмовы сацыяльнага асяроддзя, у якім ім прыйдзецца адкрываць уласную справу. «Маркетынгавая бітва», «Навучальная фірма» сталі звыклымі для нашых слухачоў. Да ўсяго мы маем дамовы аб супрацоўніцтве з гарадскім бізнес-інкубатарам, з таварыствам інвестараў бізнес-анёлаў БАВІН і іншымі кампаніямі.

На карысць цэнтра Startup мы гатовыя прапанаваць свае адукацыйныя тэхналогіі. Гэта можа быць праграма працяглай падрыхтоўкі, аналагічная той, якую мы праводзім у школе прадпрымальніцтва; гэта і аднадзённыя семінары, трэнінгі, бізнес-гульні. У любым выпадку студэнтам будзе прадстаўлены практыка-арыентаваны навучальны курс, здольны інтэграваць іх у сістэму рыначных адносін.

Не за гарамі той час, калі наша грамадства будзе складацца з прадпрымальных грамадзян, здольных самастойна ўвасабляць свае ідэі ў канкрэтны прадукт, што дапаможа ім рэалізоўвацца і забяспечваць сабе годныя ўмовы жыцця. Цэнтр Startup можа зрабіць значны ўнёсак у падрыхтоўку для нашай краіны менавіта такіх людзей.

Ганна ЛАГУН

УСЕ Ў ШКОЛУ СТАРТАПА!

Вольга МАЛАШАНКАВА, намеснік дэкана факультэта міжнародных адносін, дацэнт:

– Міжнародны праект TEMPUS SUCSID рэалізуецца ў 2013–2015 гг. і закліканы дапамагчы стварыць у студэнцкім асяроддзі Беларусі экасістэму моладзевага інавацыйнага прадпрымальніцтва.

Адной з мэт міжнароднага праекта TEMPUS SUCSID з'яўляецца мадэрнізацыя навучальных планаў праз распрацоўку метадалогіі, зместу і навучальных матэрыялаў дысцыплін для павышэння кампетэнтнасці ў галіне развіцця, прэзентацыі, прасоўвання інавацый. Для рэалізацыі гэтай мэты ў рамках праекта TEMPUS SUCSID ужо распрацаваныя 5 навучальных курсаў: «Прадпрымальніцтва», «Абарона правоў інтэлектуальнай уласнасці», «Інавацыйны менеджмент», «Кіраванне стартап-праектам» і «Бізнес-планаванне стартап-праектаў». Распрацоўвае курсы вялікі калектыў з Беларусі, Вялікабрытаніі, Партугаліі, Малдовы, Украіны і Францыі. Курсы будуць прадстаўленыя на англійскай мове, перакладзеныя на беларускую, рускую і ўкраінскую мовы, а таксама размешчаныя на адмысловай інтэрнэт-пляцоўцы ў дыстанцыйнай форме.

Дарэчы, для БДУ падобныя курсы не з'яўляюцца незвычайнымі. Мною распрацаваны спецкурс «Венчурная дзейнасць» для студэнтаў кафедры міжнародных эканамічных адносін ФМА. За некалькі гадоў у рамках спецкурса студэнты падрыхтавалі больш за 55 праектаў па самых розных кірунках. Некаторыя з іх сталі асновай для стварэння дзейных бізнесаў.

У стартап-цэнтры БДУ курсы будуць разлічаныя на студэнтаў усіх спецыяльнасцяў, у тым ліку «тэхнароў» і неэканамістаў. Нашы рэзідэнты змогуць пагутарыць з самавітымі прадпрымальнікамі, даведаюцца ад іх не толькі пра гісторыі поспеху, але і пра няўдачы.

На жаль, у Беларусі школьная бізнес-адукацыя пакуль не так развітая, як у Партугаліі, Францыі, Швецыі. У Мінску і іншых гарадах краіны ёсць прыватныя арганізацыі, якія ладзяць бізнес-трэнінгі, накіраваныя на падрыхтоўку стартаперaў, але ўсе гэтыя ініцыятывы платныя. Адметнасць стартап-цэнтра БДУ ў тым, што ўсе курсы будуць праводзіцца бясплатна. Ужо ўвесну стартап-цэнтр запусціць першы цыкл семінараў. Пасля навучання студэнт здолее прэзентаваць свой праект, зможа сабраць каманду і атрымае магчымасць усталяваць кантакты з патэнцыйнымі інвестарамі і працадаўцамі.

Яшчэ адной з мэт праекта ў краінах-партнёрах (Беларусь, Малдова, Украіна) стане стварэнне сістэмы падрыхтоўкі трэнераў, у тым ліку і для праграм перападрыхтоўкі кадраў у інавацыйныя галіны эканомікі. Гэтыя задачы таксама ўскладзены на стартап-цэнтр БДУ.

Цэнтр інавацыйных ідэй і праектаў Startup, які нядаўна створаны ў БДУ, пачне сваю працу не на пустым месцы. У нашым універсітэце ўжо дзейнічаюць Цэнтр сістэмных даследаванняў праблем моладзі эканамічнага факультэта і IT House, што паспяхова выкарыстоўваюць у сваёй працы форму стартапаў і падрыхтавалі нямала студэнтаў, якія мараць пра ўласную справу і шукаюць для яе інвестыцыі. Мы вырашылі звярнуцца да некаторых з іх з просьбай расказаць пра свае задумкі.

ПАГРУЖЭННЕ Ў ЭМОЦЫІ

Пра свой праект па распрацоўцы камп'ютарных гульняў расказаў студэнт 3 курса механіка-матэматычнага факультэта **Павел ВАЛАХ:**

– Паралельна з вучобай на мехмаце на спецыяльнасці «Механіка» я ў вольны час займаюся распрацоўкай камп'ютарных гульняў пад мабільныя прылады WindowsPhone. Маё захапленне праграмаваннем на сёння дапамагло мне распачаць уласны праект Billythelamb. У маю каманду ўвайшоў яшчэ мастак Павел Маркоўскі. Гульня, якую мы стварылі, адрозніваецца ад іншых тым, што сваіх гульцоў яна прыцягвае не дынамікай, хуткасцю і драйвам, а пагружэннем у эмоцыі і пачуцці ад суперажывання сімпатычнаму баранчыку Білі, які згубіўся ў лесе і спрабуе адтуль выбытацца. З прэзентацыяй праекта я выступіў на канферэнцыі GDS Conference–2013, якая праводзілася IT House для паспрацоўшчыкаў гульняў і тых, хто гэтай прафесіяй цікавіцца. Маё выступленне на канферэнцыі, як таго і патрабавалі, праходзіла ў фармаце Elevator Pitch. Пасля таго, як я пазнаёміў прысутных з канцэпцыяй сваёй гульні, яны змаглі даць парады па яе развіцці. Такім чынам я даведаўся, што мой праект мае патэнцыял і будучыню. Паралельна з распрацоўкай гульні пра баранчыка Білі я займаюся відэаблогам, які дапамагае навічкам разабрацца з асновамі праграмавання. У гэтым блогу я дэтальна разабраў стварэнне гульні на тэму ваеннага канфлікту. На GDS Conference–2013 у такіх гульнях адчувалася вялікая зацікаўленасць. Такім чынам, IT House скіраваў нашыя намаганні ў сферы IT у патрэбным напрамку.

СЭРВІС ДЛЯ ЎЛІКУ ФІНАНСАЎ

Пасля навучання ў «Школе менеджменту і прадпрымальніцтва для моладзі» выпускнікі ФПМІ **Ігар КАЛАШНІКАЎ і Вольга ГРАМОВІЧ** распрацавалі бізнес-план уласнага сэрвісу, які высока ацаніла журы розных конкурсаў і стартапаў.

– Падчас навучання ў нас узнікла ідэя стварэння сэрвісу для ўліку асабістых фінансаў – EveryCo.in. Нашым куратарам быў Канстанцін Жураўскі, адзін з арганізатараў Startup Weekend. Яго парады былі вельмі дарэчы. Справа ў тым, што мы сутыкнуліся з цяжкасцямі ўліку выдаткаў. Многім таксама незразумела, якім чынам можна назапасіць на смартфон, аўтамабіль або кватэру. Звычайнаму спажыўцу, як і нам, патрэбны інструмент, які дапамог бы адсочваць яго даходы, выдаткі, планаваць пакупкі і ў той жа час назапашваць грошы на больш дарагія рэчы.

Перавага сэрвісу EveryCo.in перад канкурэнтамі ў тым, што ён пераўтварае ўлік асабістых фінансаў з руціны ў гульню. Свае расходы, як і на іншых аналагічных сайтах, прыходзіцца ўводзіць кожны дзень, але за гэта EveryCo.in у адрозненне ад папярэднікаў прадугледжвае ўзнагароду. За тое, што карыстальнік зэканоміў, ён таксама можа атрымаць дывідэнды. Пры гэтым яго поспех у справе фінансаў сугучны фінансаваму дабрабыту персанажа сэрвісу. З цягам часу ў кліента з'яўляецца і ўнутраная «валюта», якая дазваляе яму ажыццяўляць дадатковыя аперацыі, а пры лепшым раскладзе нават удзельнічаць у розыгрышы рэальных узнагарод. Мы палічылі, што ўлік фінансаў павінен быць не цяжкай ношай, а захапляльным заняткам.

Са сваім EveryCo.in мы выступілі на студэнцкім славянскім форуме ў Віцебску, дзе занялі першае месца. Да ўсяго наш праект быў высока ацэнены бізнес-інкубатарам Моладзевай сацыяльнай службы. Пазней нам удалося завязаць супрацоўніцтва з курсамі ад ITMine, дзе нашым сэрвісам заняліся бізнес-аналітыкі і спецыялісты па праектаванні інтэрфейсаў. У дадзены момант працуем над прататыпам дадатку, які і будзе паказаны інвестарам. З прэзентацыяй сэрвісу EveryCo.in можна пазнаёміцца па наступнай спасылцы:

http://www.slideshare.net/olyagramovich/everycoin

Падрыхтаваць прэзентацыю праекта нам дапамаглі заняткі з паспяховымі бізнесменамі, эканамістамі і выкладчыкамі школы менеджменту і прадпрымальніцтва для моладзі.

УЛАСНАЯ СПРАВА – У ПАШТОЎКАХ

З дапамогай праекта «Уласная справа» выпускніцы Ліцэя БДУ **Вікторыі ЖЛОБІЧ** разам з аднадумцамі ўдалося атрымаць пэўны прыбытак, што дапамагло разлічыцца з інвестарамі і набыць патрэбны вопыт.

– Пра школу менеджменту і прадпрымальніцтва для моладзі я даведалася праз аб'яву ў Ліцэі БДУ. Праект, які я прадставіла напрыканцы навучання ў школе ў 2012 годзе, называўся Postcard of Dream, або «Паштоўка мараў». Яшчэ ў Ліцэі БДУ я займалася посткросінгам – хобі, якое прадугледжвае абмен паштоўкамі з жыхарамі розных краін. Спрабуючы набыць цікавыя паштоўкі ў кіёсках Белсаюздруку, я заўсёды сутыкалася з аднымі і тымі ж экзэмплярамі, што не пакідала выбару. Як я потым даведалася, у Беларусі на той час налічвалася каля 10 000 посткросераў, якія ў месяц дасылалі ў іншыя краіны каля 5–7 паштовак. Таму і вырашыла сваё захапленне паштоўкамі сумясціць з прадпрымальніцтвам, што павінна было прынесці ў будучыні неблагі прыбытак ад іх продажу. Да ўсяго мне хацелася, каб людзі з іншых краін атрымлівалі з Беларусі незвычайныя экзэмпляры паштовак на розныя тэмы.

Над праектам я працавала разам з Уладзімірам Андрыенкам, з якім пазнаёмілася з дапамогай гульні «Грашовая плынь» у школе прадпрымальніцтва. Пасля прэзентацыі праекта ў школе мы з Уладзімірам прадставілі яго на Мінскім інвест-уікэндзе, дзе атрымалі пэўныя інвестыцыі.

Для таго, каб рэалізаваць ідэю на практыцы, прыйшлося заняцца пошукам дызайнераў і фатографаў, якія маглі распрацаваць вонкавы выгляд цуда-паштоўкі, стварыць макеты паштовак, знайсці тыпаграфію, у якой можна было надрукаваць паштоўкі, вызначыцца з месцам для продажу гэтай незвычайнай прадукцыі. З рэкламнай мэтай мы пачалі развіваць сваю групу ў сацыяльных сетках, дзе посткросеры нашай краіны маглі паразмаўляць і замовіць сабе новыя паштоўкі. У дзень нараджэння посткросінгу на Беларусі, які святкуецца ўжо 7 гадоў, мы арганізавалі мерапрыемства, якое наведала каля 100 чалавек, у тым ліку прадстаўнікі СМІ.

Праект праіснаваў паўтара года. Аднак за гэты кароткі тэрмін мы сталі зусім іншымі людзьмі, здольнымі ўвасабляць свае ідэі ў жыццё. Асабіста я навучылася лепш арганізоўваць свой час, весці кліенцкую базу і сустракацца з заказчыкамі, арганізоўваць мерапрыемствы рэкламнага характару .

На сёння я з'яўляюся студэнткай першага курса інжынерна-эканамічнага факультэта БДУІР па спецыяльнасці інтэрнэт-маркетынг. Безумоўна, што на выбар будучай прафесіі паўплывала тое, што ў свой час я закончыла школу прадпрымальніцтва БДУ. Думаю, што вопыт арганізацыі ўласнай справы таксама павінен дапамагчы правільна выкарыстаць мае прафесійныя навыкі.

МУЗЫЧНЫЯ ШКАТУЛКІ НА ЛЮБЫ ГУСТ

Студэнт 4 курса ФПМІ **Улад ЧЫРКОЎ** разам з сябрамі займаецца стварэннем незвычайнага IT-прадукту – музычных шкатулак.

– Мяне радуе, што ва ўніверсітэце створаны Цэнтр Startup для падтрымкі ініцыятыўных распрацоўшчыкаў. Стартапы – гэта неасвоеная пляцоўка, дзе можна не толькі генераваць новыя ідэі, але і рэалізаваць іх. На жаль, вельмі шмат ідэй гіне праз недахоп ведаў і вопыту ў менеджменце і прасоўванні тавару ў сферы IT.

Мне пашчасціла праслухаць курс «Менеджмент вытворчасці праграмнага прадукту» Аляксандра Мялешчанкі, які выкладае на кафедры тэхналогій праграмавання і адначасова ўзначальвае IT House. Ад яго я даведаўся многа карыснай інфармацыі: мы разгледзелі складаныя сітуацыі, якія могуць узнікнуць пры стварэнні IT-прадукту, і варыянты выйсця з іх, разабралі найбольш аптымальныя шляхі разгортвання працы, спыніліся на тыповых памылках, якія напачатку дапускаюць недасведчаныя стартаперы, атрымалі парады па развіцці сваіх ідэй. Сёння я і некалькі маіх сяброў ужо працуем над уласным праектам.

Наш стартап накіраваны на моладзь, якая любіць нестандартныя рэчы, а дакладней, арыгінальныя і эксклюзіўныя падарункі для сваёй «палавінкі». Замовіць такі падарунак яны могуць на нашым сайце. Мы можам для іх «вырабіць» музычныя шкатулкі на любы густ. Для гэтага трэба задаць пэўныя параметры: колер, дрэва, гравіроўку, ад якіх залежыць вонкавы выгляд самой шкатулкі, прыйдзецца выбраць і мелодыю, якая найбольш яскрава раскажа пра пачуцці заказчыка і стане галоўным сюрпрызам падарунка, які будзе дастаўлены адрасату па электроннай пошце. Думаю, што наш праект зацікавіць спецыялістаў.

Паласу падрыхтавала Ганна ЛАГУН

УНІВЕРСІТЭТ
Выдаецца з 1929 года

Заснавальнік газеты – Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт
Газета ўзнагароджана Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета БССР

Выданне зарэгістравана Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь. Рэгістрацыйнае пасведчанне № 1082 ад 21 студзеня 2010 года

17 лютага 2014 года
Падпісана да друку 14.02.2014 г.
Зак. 79. Тыраж 1500 экз.
Надрукавана ў РУП «Выдавецкі цэнтр БДУ»
ЛП № 02330/0494178 ад 03.04.2009.
220030, г. Мінск, вул. Чырвонаармейская, 6

Рэдактар Сяргей Сяргеевіч ШАФАЛОВІЧ
Карэктар Ганна Яўгенаўна РАК
Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, прасп. Незалежнасці, 4
Прыёмная: вул. Кальварыйская, 9, каб. 102, тэл. 259-70-77,
e-mail: gazeta@bsu.by; www.gazeta.bsu.by